

ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอเสี้ยว จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวอรทัย เจือจันอัด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-542-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012447

i 10293875

PHONEMIC SYSTEM OF THE YUAN DIALECT IN AMPHOE SIKHIU,
CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA

Miss Oratai Jurjanad

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai
Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-542-3

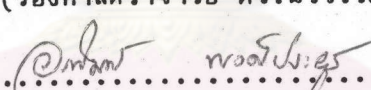
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
โดย นางสาวอรทัย เจือจันอัด
ภาควิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดุษฎีพร ชำนิโรคสานต์

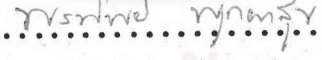
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

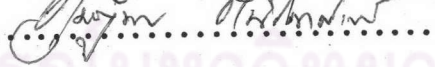

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นววรรณ พันธุ์เมธา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพิมพ์ พงศ์ประยูร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดุษฎีพร ชำนิโรคสานต์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อนิสิต	นางสาวอรทัย เชื้อจันอัด
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ คุณปฏิพร ชำนิโรคนานต์
ภาควิชา	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระบบเสียง และการบรจากร่วมกันของหน่วยเสียงในภาษาถิ่นยวนที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบ กับภาษาถิ่นยวนที่อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี และภาษาถิ่นเชียงใหม่

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว ประกอบด้วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วย หน่วยเสียงพยัญชนะต้น 2 หน่วย เรียงกัน 2 แบบ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วย หน่วยเสียงสระเดี่ยว 10 หน่วย หน่วยเสียงสระประสม 2 หน่วย และ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วย โครงสร้างพยางค์ในภาษาถิ่นยวนสีคิ้วมี 9 แบบ

จากการศึกษา เปรียบเทียบภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว ภาษาถิ่นยวนเสาไห้ และภาษาถิ่นเชียงใหม่ สรุปได้ว่า ภาษาถิ่นทั้งสามต่างก็มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 21 หน่วย และ หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วย เหมือนกัน ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 2 หน่วย เรียงกันนั้น ในภาษาถิ่นยวนสีคิ้วและภาษาถิ่นยวนเสาไห้ มี 2 แบบ เหมือนกัน แต่ในภาษาถิ่นเชียงใหม่ มี 11 แบบ หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว และภาษาถิ่นยวนเสาไห้ มี 10 หน่วย เหมือนกัน แต่ในภาษาถิ่นเชียงใหม่มี 18 หน่วย หน่วยเสียงสระประสมในภาษาถิ่นยวนสีคิ้วมี 2 หน่วย แต่ภาษาถิ่นยวนเสาไห้กับภาษาถิ่นเชียงใหม่ มี 3 หน่วย เหมือนกัน หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว มี 5 หน่วย แต่ภาษาถิ่นยวนเสาไห้ กับภาษาถิ่นเชียงใหม่ มี 6 หน่วย เท่ากัน จึงสรุปได้ว่าภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว มีลักษณะเหมือนกับภาษาถิ่นยวนเสาไห้มากกว่าภาษาถิ่นเชียงใหม่

เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 บท คือ บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2 กล่าวถึงระบบเสียงในภาษาล้านยวนลีคว์ บทที่ 3 กล่าวถึงการปรากฏร่วมกันของ หน่วยเสียงในภาษาล้านยวนลีคว์ บทที่ 4 กล่าวถึงระบบเสียงในภาษาล้านยวนเสาไห้ และ ภาษาล้านเชียงใหม่ และศึกษาเปรียบเทียบภาษาล้านยวนลีคว์ กับภาษาล้านทั้งสอง

บทที่ 5 เป็นบทสรุป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Phonemic System of the Yuan Dialect in
 Amphoe Sikhiu, Changwat Nakhon Ratchasima

Name Miss Oratai Jurjanad

Thesis Advisor Miss Dusdeporn Chamnirokasant

Department Thai

Academic 1986

ABSTRACT

The main purpose of this thesis is to study the phonemic system and cooccurrence of phonemes of the Yuan dialect of Amphoe Sikhiu, Changwat Nakhon Ratchasima. This thesis includes a contrastive analysis of the Yuan dialect of Sikhiu, the Yuan dialect of Sao Hai and the Chiang Mai dialect.

The research shows that the Yuan dialect of Amphoe Sikhiu has 21 single initial consonant phonemes, 2 consonant clusters, 9 final consonant phonemes, 10 single vowel phonemes, 2 diphthongs and 5 tonemes. There are 9 kinds of syllable structure.

The research also shows that all the three dialects have 21 initial consonant phonemes and 9 final consonant phonemes. The three dialects are, however, different in that the two Yuan dialects have 2 consonant clusters and 10 single vowel

phonemes but the Chiang Mai dialect has 11 consonant clusters and 18 single vowel phonemes. Moreover, the Yuan dialect of Sikhiu has 2 diphthongs whereas the Yuan dialect of Sao Hai and the Chiang Mai dialect have 3 diphthongs. The Sao Hai dialect and the Chiang Mai dialect have 6 tonemes but the Sikhiu dialect has only 5 tonemes. So it can be concluded from the contrastive analysis of the phonemic system of these three dialects that the Yuan dialect of Sikhiu is more closely related to the Yuan dialect of Sao Hai than to the Chiang Mai dialect.

This thesis is divided into 5 chapters. The first chapter is an introduction. The second chapter is about the phonemic system of the Yuan dialect of Sikhiu. The third chapter concentrates on possible combinations of phonemes in the Yuan dialect of Amphoe Sikhiu. The fourth chapter includes the phonemic system of the Yuan dialect of Sao Hai and the Chiang Mai dialect and the contrastive analysis of the Yuan dialect of Sikhiu, the Yuan dialect of Sao Hai and the Chiang Mai dialect. The last chapter is the conclusion.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความเมตตากรุณาของ อาจารย์คุณฎิพร
ชำนาญโรคนานต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาแนะนำ ตรวจสอบ และสนับสนุน
ให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งมากและขอขอบพระคุณอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.
วิจินต์ ภาณุพงศ์ รองศาสตราจารย์ ประคอง นิมมานเหมินท์ รองศาสตราจารย์
ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ รองศาสตราจารย์ ดร.นววรรณ พันธุเมธา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุตาพร ลักษณะียนาวิน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพิมพ์ พงศ์ประยูร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณอย่างสูง

อนึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความช่วยเหลือและความอุปการะของท่านผู้มีรายชื่อต่อไปนี้
ที่ทำให้ข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ ท่านเหล่านั้นคือ

1. นายโสฬส สิงห์ขวา ศึกษานิเทศก์อำเภอสี่คิ้ว
2. นายเดชา จูทาเพ็ชร ปลัดอำเภอสี่คิ้ว
3. นายสุรমন บุญเดิม ศึกษานิเทศก์ ส.ป.อ.สี่คิ้ว
4. นางปิ่น ทงษ์นคร อาจารย์โรงเรียน "สี่คิ้วสวัสดิศตมุดงวิทยา"
5. นางสาวอรุณี เจือจันอัด อาจารย์โรงเรียน "สี่คิ้วสวัสดิศตมุดงวิทยา"
6. นางสาวเปรมฤดี ลาสูงเนิน อาจารย์โรงเรียน "สี่คิ้วสวัสดิศตมุดงวิทยา"
7. นางสาวสัดดา ปานุหัย อาจารย์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
8. นางปทุม วิระรังษิยากรณ์ อาจารย์โรงเรียนจักราชวิทยา
9. นางสาวสาสี อารีมิตร อาจารย์โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
10. นายทวี ทานะมัย อาจารย์โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
11. นายสีมา สันปัญญา อาจารย์โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
12. นายชุมพล บุญเกื้อ อาจารย์โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
13. นางเพ็ญ ไพร์จันติก ผู้บอกภาษา

14. นางเพชร ดาวจันทิก	ผู้บอกภาษา
15. นางคำซิด พรหมพันธ์ใจ	ผู้บอกภาษา
16. นางตี่ง อะจันติก	ผู้บอกภาษา
17. นางลำพอง สุวรรณเปี่ยม	ผู้บอกภาษา
18. นางเล็ก ธรรมบิติกศักดิ์	ผู้บอกภาษา
19. นางคำไหว คณารักษ์	ผู้บอกภาษา
20. นางเอียง จงจันติก	ผู้บอกภาษา
21. นางชุ่ม โอดจันติก	ผู้บอกภาษา
22. นางถนัดศรี เรือนนาคแก้ว	ผู้บอกภาษา
23. นางสาวนัยนา แก้ววาศรี	ผู้บอกภาษา
24. นายวีระ ชโลมพันธ์	ผู้บอกภาษา
25. นายแปลง อะจันติก	ผู้บอกภาษา
26. นายยา โอดจันติก	ผู้บอกภาษา
27. นายภู เจือจันติก	ผู้บอกภาษา
28. นายใบ บันจันติก	ผู้บอกภาษา
29. นายสุบิน ปิจตุรัส	ผู้บอกภาษา
30. นายพลอย บำรุงตา	ผู้บอกภาษา
31. นายอินทร์ ทองจันติก	ผู้บอกภาษา
32. นางวันเพ็ญ ชาวสะอาด	ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ตลอดเวลาที่ศึกษาวิจัยและทำวิทยานิพนธ์อยู่นี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจจากบิดามารดา นางสาวอนงค์นาฏ เจือจันอัด นายอมร ธนะสัมพันธ์ และอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งยังได้รับทุนผู้ช่วยสอน จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเวลา 2 ปีการศึกษาติดต่อกัน จึงทำให้การวิจัยเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฉ
รายการแผนที่ประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
สมมติฐาน	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีการดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2 ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว	8
2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ	8
2.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	8
2.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย	16
2.2 หน่วยเสียงสระ	19
2.2.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว	19
2.2.2 หน่วยเสียงสระประสม	25

บทที่

2.3	หน่วยเสียงวรรณยุกต์	27
3	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียง	37
3.1	โครงสร้างพยางค์	37
3.2	การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียง	42
4	เปรียบเทียบระบบเสียง ภาษาถิ่นยวนสีคว ภาษาถิ่นยวนเสาไห่ และภาษาถิ่น เชียงใหม่	97
	ระบบเสียงภาษาถิ่นยวนเสาไห่	97
4.1	หน่วยเสียงพยัญชนะ	97
4.1.1	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	97
4.1.2	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย	100
4.2	หน่วยเสียงสระ	101
4.2.1	หน่วยเสียงสระเดี่ยว	101
4.2.2	หน่วยเสียงสระประสม	103
4.3	หน่วยเสียงวรรณยุกต์	104
	ระบบเสียงภาษาถิ่น เชียงใหม่	108
4.1	หน่วยเสียงพยัญชนะ	108
4.1.1	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	108
4.1.2	หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย	112
4.2	หน่วยเสียงสระ	113
4.2.1	หน่วยเสียงสระเดี่ยว	113
4.2.2	หน่วยเสียงสระประสม	115
4.3	หน่วยเสียงวรรณยุกต์	115

บทที่

เปรียบเทียบระบบเสียงภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว ภาษาถิ่นยวนเส้าไท่ และ ภาษาถิ่นเชียงใหม่	120
4.1 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะ	120
4.1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น	120
4.1.2 หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย	121
4.2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ	122
4.2.1 หน่วยเสียงสระเดี่ยว	122
4.2.2 หน่วยเสียงสระประสม	123
4.3 เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์	123
5 สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก ก	140
ภาคผนวก ข	143
ประวัติของผู้วิจัย	148

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงประเภท ที่เกิด และคุณสมบัติของหน่วยเสียงพยัญชนะต้น	8
2 แสดงระดับ-ตำแหน่งของลิ้น และลักษณะของริมฝีปาก ของหน่วยเสียงสระเดี่ยว	19
3 กล้องทดสอบ เสียงวรรณยุกต์	27
4 ลักษณะเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนลีคว	32
5 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงสระ และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในโครงสร้างพยางค์เปิด	50
6 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /p-/	52
7 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ph-/	54
8 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /b-/	56
9 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /t- /	58
10 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /th-/	60
11 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /d-/	62
12 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /c-/	64
13 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ch-/	66
14 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /k-/	68
15 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /kh-/	70
16 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ʔ-/	72
17 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /f-/	74
18 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /s-/	76
19 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /h-/	78
20 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /m-/	80
21 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /n-/	82
22 หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ŋ-/	84

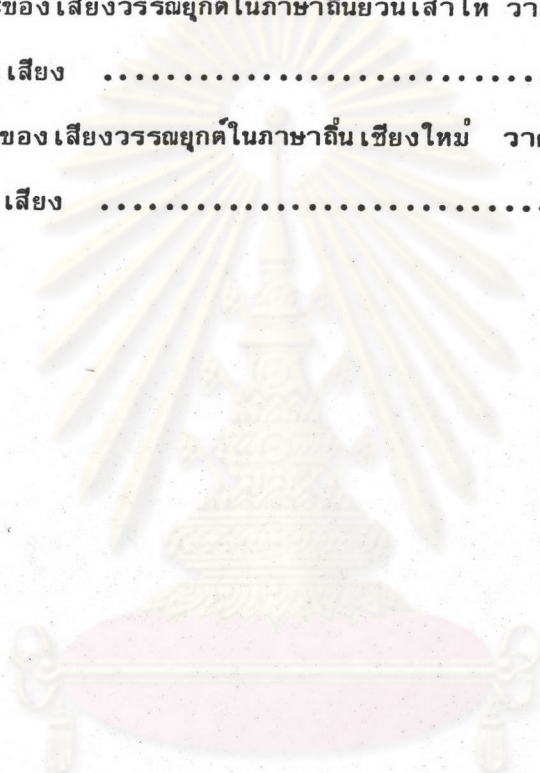
ตารางที่

23	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /ŋ-/	86
24	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /l-/	88
25	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /w-/	90
26	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /j-/	92
27	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /kw-/	94
28	หน่วยเสียงพยัญชนะต้น /khw-/	96
29	แสดงลักษณะเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนเส้าไห้	104
30	แสดงลักษณะเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น เชียงใหม่	116
31	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาถิ่นยวนสี่คว ภาษาถิ่นยวนเส้าไห้ และภาษาถิ่น เชียงใหม่	120
32	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาถิ่นยวนสี่คว ภาษาถิ่นยวนเส้าไห้ และภาษาถิ่น เชียงใหม่	121
33	แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาถิ่นยวนสี่คว และภาษาถิ่นยวนเส้าไห้	122
34	แสดงหน่วยเสียงสระในภาษาถิ่น เชียงใหม่	122
35	แสดงลักษณะเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนสี่คว ภาษาถิ่นยวนเส้าไห้ ภาษาถิ่น เชียงใหม่	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงลักษณะของ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนสีคิ้ว วาดจาก แผนภาพคลื่น เสียง	36
2	แสดงลักษณะของ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นยวนเสาใต้ วาดจาก แผนภาพคลื่น เสียง	107
3	แสดงลักษณะของ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น เชียงใหม่ วาดจาก แผนภาพคลื่น เสียง	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนที่ประกอบ

แผนที่		หน้า
1	แผนที่จังหวัดนครราชสีมา	142
2	แผนที่อำเภอเสิงสาง	147

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย